

رابطه هوش اخلاقی و نگرش به رابطه فرا زناشویی با میانجی‌گری کمال‌گرایی در مردان متأهل¹

تاریخ دریافت: 1402/5/24 تاریخ پذیرش: 1402/10/19

غزل سلیمی تکیه¹، منوچهر ازخوش^{2*}، پروین جعفری³، رویا مرسا⁴

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: زوجین مواجه شده با خیانت با حجم گسترده‌ای از آسیب‌های ویرانگر مواجه می‌شوند، از این رو مطالعه حاضر با هدف بررسی رابطه هوش اخلاقی و نگرش به رابطه فرا زناشویی با میانجی‌گری کمال‌گرایی در مردان متأهل صورت گرفت. **روش:** پژوهش حاضر همبستگی از نوع مدل معادلات ساختاری می‌باشد. جامعه آماری شامل مردان متأهل شهر کرمانشاه در سال 1401 بودند و روش نمونه‌گیری در دسترس بوده که 100 نفر به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات شامل پرسش‌نامه‌های هوش اخلاقی لنینک و کیل (2005)، مقیاس نگرش به روابط فرا زناشویی واتلی (2008) و مقیاس کمال‌گرایی هیل (2004) بودند. تجزیه و تحلیل داده‌ها در دو بخش آمار توصیفی (میانگین، انحراف استاندارد) و آمار استنباطی (ضریب همبستگی پیرسون و معادلات ساختاری) با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS 25 و PLS 3 انجام شد. **یافته‌ها:** نتایج نشان داد، بین هوش اخلاقی و نگرش به روابط فرا زناشویی رابطه منفی و معنادار ($p < 0/05$ و $r = -0/274$)، بین هوش اخلاقی و کمال‌گرایی رابطه معنادار منفی ($p < 0/05$ و $r = -0/251$)، بین کمال‌گرایی و نگرش به روابط فرا زناشویی رابطه مثبت و معناداری ($p < 0/05$ و $r = 0/234$) و همچنین بین هوش اخلاقی و نگرش به روابط فرا زناشویی با نقش میانجی کمال‌گرایی رابطه منفی و معناداری وجود دارد ($p < 0/05$ و $r = -0/059$). **نتیجه‌گیری:** هوش اخلاقی با کمال‌گرایی و روابط فرا زناشویی ارتباط دارد و هوش اخلاقی بالا می‌تواند، پیش‌بینی‌کننده جنبه‌های مثبت کمال‌گرایی و نگرش منفی‌تری به روابط فرا زناشویی باشد.

کلمات کلیدی: هوش اخلاقی، نگرش به روابط فرا زناشویی، کمال‌گرایی، مردان متأهل.

1. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مشاوره خانواده، گروه مشاوره، دانشگاه علوم توان‌بخشی و سلامت اجتماعی تهران، تهران، ایران
2. دکترای تخصصی روان‌شناسی بالینی، گروه مشاوره، دانشگاه علوم توان‌بخشی و سلامت اجتماعی تهران، تهران، ایران
- * نویسنده مسئول: mn.azkhosh@uswr.ac.ir
3. استادیار دکترای تخصصی مشاوره توان‌بخشی، گروه مشاوره، دانشگاه علوم توان‌بخشی و سلامت اجتماعی تهران، تهران، ایران
4. دانشجوی دکتری تخصصی مشاوره توان‌بخشی، گروه مشاوره، دانشگاه علوم توان‌بخشی و سلامت اجتماعی تهران، تهران، ایران

The relationship between Moral Intelligence and Attitude Towards Extramarital Relationship with the Mediation of Perfectionism in Married Men

Received: 2023/07/26

Accepted: 2023/10/21

Ghazal Salimi¹, Manouchehr Azkhosh^{2*}, Parveen Jafari³, Roya Marsa⁴

Original Article

Abstract

Introduction: Couples facing infidelity often suffer severe emotional trauma. To investigate the relationship between moral intelligence, perfectionism, and attitudes toward extramarital relationships in married men, we conducted a study.

Method: The present research is a correlational study of the structural equation model type. The statistical population consisted of 100 married men from Kermanshah in 2022. The sampling method used was availability. Data collection tools included the moral intelligence questionnaires of Lenik and Keel (2005), Whatley's (2008) attitude scale towards extramarital relationships, and Hill's (2004) perfectionism scale. Data analysis was done in two parts: descriptive statistics (mean, standard deviation) and inferential statistics (Pearson correlation coefficient and structural equations) using SPSS 25 and PLS 3 statistical software.

Findings: The results of the findings showed a negative and significant relationship between moral intelligence and attitude towards extramarital relationships ($r=-0.274$ and $p<0.05$), and a significant negative relationship between moral intelligence and perfectionism ($r=-0.251$ and $p<0.05$), there is a positive and significant relationship between perfectionism and attitude towards extramarital relationships ($r = 0.234$ and $p<0.05$), as well as a negative and significance relationship between moral intelligence and attitude towards extramarital relationships with the mediating role of perfectionism ($r=-0.059$ and $p<0.05$).

Conclusion: Moral intelligence is related to perfectionism and extramarital relationships, and high moral intelligence can predict the positive aspects of perfectionism and a more negative attitude towards extramarital relationships.

Keywords: Moral Intelligence, Attitude Towards Extramarital Relationships, Perfectionism, Married Men.

1. Master's Student In Family Counseling, Counseling Department, Tehran University of Rehabilitation Sciences and Social Health, Tehran, Iran.

2. Associate Professor of Clinical Psychology, Counseling Department, Tehran University of Rehabilitation Sciences and Social Health, Tehran, Iran.

*Corresponding author)· mn.azkhosh@uswr.ac.ir

3. PhD Assistant Professor in Rehabilitation Counseling, Counseling Department, Tehran University of Rehabilitation Sciences and Social Health, Tehran, Iran.

4. PhD student in rehabilitation counseling, Counseling Department, Tehran University of Rehabilitation Sciences and Social Health, Tehran, Iran

مقدمه

خانواده به لحاظ قدمت، ابتدایی‌ترین و به لحاظ گستردگی جهان شمول‌ترین نهاد اجتماعی است؛ روابط مناسب در جامعه بر اساس روابط مناسب در خانواده شکل می‌گیرد و به تبع آن جامعه از ثبات بیشتری برخوردار است (انتظارخیر، علیوندی، حسینی‌نصب، 2022؛ جکسون¹، میلر، اوکا و هنری، 2014). از دیر باز اهمیت خانواده از هیچکس پوشیده نبوده است اما در دنیای امروزی به نسبت قرن‌های گذشته این مهم، با تعارضات و مشکلات گسترده‌تری روبه‌رو است (شمسی، همتی و عنایت، 2022). این نهاد که کانون اولیه جامعه می‌باشد نباید به آسانی گریبانگیر تزلزل و فروپاشی گردد و وجود عشق و حسن معاشرت در میان اعضای خانواده به ویژه زن و شوهر الزامی است (برخورداری، 2022). شروع تشکیل یک خانواده با ازدواج است و در صورتی یک ازدواج موفق در نظر گرفته می‌شود که سه مولفه مهم از جمله تعهد، جاذبه و تفاهم را دارا باشد، که در این میان نیز قوی‌ترین عامل که می‌تواند پیش‌بینی‌کننده کیفیت و ثبات روابط زناشویی گردد؛ تعهد می‌باشد (موسکو²، 2009). استحکام در پیوندهای خانوادگی در فرهنگ‌های مختلف متفاوت است اما در هر صورت در تمام فرهنگ‌ها اهمیت آن را نمی‌توان نادیده گرفت (آلزینا و گیولیانو³، 2010). اما افراد به دلایل مختلف، روابط فرزاناشویی که رایج‌ترین آن خیانت بوده؛ برای آن‌ها جلب توجه کرده و به این مسیر قدم می‌گذارند (گریلی⁴، 1994). تعریف خیانت کاری دشوار است زیرا ممکن است تعاریف بین زوجین و افراد متفاوت باشد اما به طور کلی به عنوان «نقض قرارداد مفروض یا اعلام شده زوج در مورد انحصار عاطفی و / یا جنسی» تعریف شده است (حاصلی، شریعتی، نظری، کرامت و امامیان، 2019). خیانت یک تخلف رایج و در عین حال جدی در روابط عاشقانه است. تخمین زده می‌شود که خیانت در 20 تا 25 درصد ازدواج‌ها رخ می‌دهد و نزدیک به 75 درصد از روابط دوستانه احساسی با خیانت مواجه می‌گردد (شرووت و ویگل⁵، 2020). اما تاکنون نتایج دقیقی از این معضل در داخل کشور منتشر نشده است هرچند که در جهان 10 تا 15 درصد از زوجین داشتن این تجربه را گزارش داده‌اند (فریسکو⁶، ونگر و کریگر، 2017؛ نصیری، هنرپروران، جواد زاده و سامانی، 2022). خیانت از تکان‌دهنده‌ترین مسائل برای زوجین و خانواده‌ها می‌باشد (اتکینز، باوکام و جاکوبسون، 2001). این عامل با هر تعریفی یکی از مهمترین عوامل تهدیدکننده ثبات نظام خانوادگی است و در واقع متداول‌ترین دلیل طلاق ذکر شده است (مک‌کارتی⁷ و ادوارد، 2010؛ مک‌آن‌نولتی⁸ و برینمان، 2007؛ مک‌آلیستر⁹، هندرسون، مدداک، دودل، فینچام، برات‌وایت، 2020). و موجب آسیب جدی به سلامت روحی و جسمی فرد خیانت دیده و همچنین خیانت‌کار می‌شود (هال و فینچام¹⁰، 2009). همچنین شکی نیست که این امر و در نهایت جدایی والدین یکی از مهمترین اتفاقات نامطلوب زندگی کودک است. طلاق والدین از دیرباز با محدودیت‌های مذهبی و سیاسی مواجه بوده است، زیرا ازدواج به عنوان رکن اصلی تشکیل خانواده مطرح بوده است. در نتیجه، طلاق مدت‌ها بود که انگ اجتماعی محسوب می‌شد و تنها در دهه‌های پایانی قرن بیستم بود که طلاق به عنوان یک امر عادی اجتماعی پذیرفته شد (آروسپرگ، والساک، پونوکنی و برات¹¹، 2019).

احتمال اینکه فردی مرتکب خیانت شود به بسیاری از عوامل می‌تواند مرتبط باشد (بریور¹²، هانت، جیمز و ابل، 2015). یکی از عواملی که جدیداً به حوزه علم راه یافته و می‌تواند در روابط بین زوجین همچنین خیانت و طلاق موثر باشد؛ هوش اخلاقی است (بلوچ¹³، هاسه و لونسون، 2014). هوش اخلاقی ظرفیت درک درست از نادرست است. یعنی اعتقادات اخلاقی قوی داشته باشیم و

1. Jackson
2. Mosko
3. Alesina & Giuliano
4. Greeley
5. Shrouf and Weigel
6. Frisco
7. McCarthy
8. McAnulty
9. McAllister
10. Hall & Fincham
11. Auersperg, Vlasak, Ponocny, Barth
12. Brewer
13. Bloch

به آنها عمل کنیم تا رفتار درست و شرافتمندانه داشته باشیم (خامپا¹، 2019؛ پاتپیتاساری²، بودیمنسای، ساپریا و رحمت³، 2022). هوش اخلاقی «هوش حیاتی» برای همه انسان‌ها است و به مثابه یک راهنما برای رفتار عمل می‌کند و کمک می‌کند تا ما اعمال هوشمندانه و بهینه‌ای داشته باشیم (زاده، 2018). توانایی درک درست اخلاق، داشتن اصول اخلاقی قوی (از جمله خودکنترلی، توجه، احترام، مهربانی، انصاف و صبر) و عمل به آنها و همچنین رفتار در جهت درست می‌تواند ناشی از داشتن هوش اخلاقی قوی باشد (معینی‌کیا، طوسی و جاویدپور، 2021). بر این اساس کسی که هوش اخلاقی بالایی دارد به احتمال زیاد دارای رفتارهای اجتماعی مطلوب‌تر است و به تبع کسی که رفتار مطلوب را از خود ارائه می‌دهد یا درصدد انجام آن است، دغدغه اصلاح امور دیگران را نیز دارد (گلمحمدیان، بهروزی و یاسمی‌نژاد، 2015). چرا که هوش اخلاقی، اشکال دیگر هوش را نیز به انجام کارهای ارزشمند هدایت می‌کند (چان⁴، 2023). افراد از طریق اخلاق رفتار خود را با معیارهای صحیح انطباق می‌دهند که در این میان یکی از نظریه‌های اخلاقی که از ظرفیت‌های در خور توجهی در تبیین خیر و سعادت آدمی برخوردار است؛ کمال‌گرایی می‌باشد (قطب و خالقی‌پور، 2020). کمال‌گرایی گرایشی است که شامل تعیین استانداردهای بیش از حد بالا برای خود و بیان ارزیابی انتقادی نسبت به عملکرد خود است (لین و موینگز⁵، 2022). فروید⁶ معتقد بود که کمال‌گرایی ناشی از من برتر⁷ فرد است که خواستار موفقیت و رفتار برتر است (توماس و بیگاتی⁸، 2020). افراد با کمال‌گرایی زیاد نه تنها استانداردهای بالاتری را برای خود تعیین می‌کنند، بلکه عموماً از دیگران نیز انتظارات کمال‌گرایانه دارند. بر اساس این دیدگاه کاملاً طبیعی است که در عرصه روابط زناشویی نیز همسران با تمایلات و ویژگی‌های کمال‌گرایانه، از خود و همسرشان انتظارات خاص داشته باشند؛ و به روابط خود را بر اساس سطوح کمال‌گرایی‌شان نگاه کنند (هاماچک⁹، 1978).

در حالی که تحقیقات فشرده و مداوم بر روی عوامل تعیین‌کننده بی‌ثباتی زناشویی منجر به شناسایی تعداد زیادی از عوامل خطر شده است، این سوال که چرا در بسیاری از کشورهای بسیار توسعه یافته روند صعودی شدید و تقریباً مستمری در نرخ طلاق وجود داشته است، بی‌پاسخ مانده است (واگنر¹⁰، 2020). نرخ طلاق در اروپا و ایالات متحده در نیم قرن گذشته به طور قابل توجهی افزایش یافته و در سطوح بالایی تثبیت شده است (هوکندورن، لئوپود و بول¹¹، 2020). در صورت افزایش نرخ بی‌وفایی و گرایش به روابط فرا زناشویی در بین همسران و در صورت تداوم و افزایش آن ابتذال خانواده به‌عنوان اصلی‌ترین بنیان جامعه، منجر به انحطاط کل جامعه خواهد شد. از این رو با توجه به اهمیت نظام خانواده در جامعه و آسیب‌زایی روابط فرا زناشویی بر زوجین و تأثیر این روابط بر پایداری نظام خانواده همچنین ضرورت یافتن متغیرهایی که می‌تواند بر خیانت موثر بوده و از این رویداد آسیب رسان جلوگیری نماید، مطالعه حاضر با هدف تعیین رابطه هوش اخلاقی و نگرش به رابطه فرا زناشویی با میانجی‌گری کمال‌گرایی در مردان متأهل صورت گرفت.

روش

مطالعه حاضر همبستگی از نوع مدل معادلات ساختاری است که جامعه آماری این پژوهش شامل مردان متأهل شهر کرمانشاه در سال 1401 بود که بعد از کسب مجوز از کمیته اخلاق دانشگاه علوم توان بخشی و سلامت اجتماعی و دریافت کد اخلاق به شماره (IR.USWR.REC.1401.225) در این میان 100 نفر از حاضرین در اماکن عمومی به صورت در دسترس و پس از توضیحات لازم و اخذ رضایت همچنین تطابق این افراد با معیارهای ورود و خروج، به مطالعه وارد شدند. به منظور تعیین حجم نمونه لازم با

1. Khampa
2. Puspitasari
3. Puspitasari, Budimansyah, Sapriya, Rahmat
4. Chan
5. Lin, Muenks
6. Freud
7. superego
8. Thomas, Bigatti
9. Hamachek
10. Wagner
11. Hogendoorn, Leopold, Bol

در نظر گرفتن 5% خطای نوع اول و توان آزمون 80% و اندازه اثر متوسط کوهن به میزان $f_2 = R^2/(1 - R^2) = 0.12$ (میزان همبستگی بین هوش اخلاقی با رابطه فرازشوویی تقریباً برابر 0/32 بر اساس مطالعه* ثمین بهادری جهرمی در نظر گرفته شده است) و با در نظر گرفتن سه متغیر پیش‌بین حجم نمونه تقریباً برابر 100 برآورد شد. حجم کم نمونه‌ها ناشی از محدودیت موجود در جمع‌آوری داده‌ها بود. ملاک‌های ورود به این مطالعه با توجه به اینکه مشکلات رابطه بعد از سال اول ازدواج بیشتر نمایان می‌شود شامل: گذشت 2 سال از زمان ازدواج همچنین سواد خواندن و نوشتن بود و در صورت نداشتن هر یک از این موارد و مخدوش بودن پرسش‌نامه تکمیل شده؛ واحدهای پژوهش از مطالعه خارج می‌شدند. لازم به ذکر است جهت محرمانه بودن اطلاعات شرکت‌کنندگان پرسش‌نامه‌ها بدون ذکر نام افراد تکمیل گردید و به آن‌ها اطمینان داده شد که اطلاعات مذکور کاملاً محرمانه خواهد بود و پس از دو سال به طور کلی معدوم خواهد شد. جهت جمع‌آوری اطلاعات از پرسش‌نامه‌ای استفاده شد که خود علاوه بر اطلاعات جمعیت شناختی واحدهای پژوهش، از سه پرسش‌نامه استاندارد هوش اخلاقی لیک و کیل (2005)، مقیاس نگرش به روابط فرا زناشوویی واتلی (2008) و مقیاس کمال‌گرایی هیل (2004) تشکیل شده بود.

ابزارهای پژوهش

الف) هوش اخلاقی لیک و کیل: پرسش‌نامه هوش اخلاقی توسط لیک و کیل در سال (2005) تدوین شده و دارای 20 سؤال با چهار خرده مقیاس است که درستکاری، مسئولیت‌پذیری، گذشت و دلسوزی را می‌سنجد. پایایی پرسش‌نامه با استفاده از ضریب آلفا کرونباخ 94٪ گزارش و همچنین روایی صوری و محتوایی آن نیز تایید شده است (سیستانپور¹، اصغری، سالیانی و مویینی‌زاده، 2021). شیوه نمره‌گذاری این پرسش‌نامه بر اساس طیف پنج‌درجه‌ای لیکرت می‌باشد. در این پرسش‌نامه هر پاسخ‌دهنده در مجموع امتیازی بین حداقل 40 و حداکثر 200 کسب می‌کند که با تقسیم آن بر 2 امتیاز نهایی هوش اخلاقی امتیازی وی بین 20 تا 100 خواهد بود. در نهایت امتیاز 90 الی 100 عالی، امتیاز 80 الی 89 خیلی خوب، 70 الی 79 خوب و 69 و کمتر از آن ضعیف است.

ب) نگرش به روابط فرا زناشوویی واتلی: پرسش‌نامه نگرش به روابط فرازشوویی توسط واتلی (2008) به منظور سنجش نگرش به روابط فرا زناشوویی طراحی و تدوین و در ایران توسط عبدالله زاده (1389) ترجمه و اعتباریابی شده است. این پرسش‌نامه دارای 12 سؤال بوده که بر اساس طیف لیکرت هفت‌درجه‌ای به سنجش نگرش به روابط فرا زناشوویی می‌پردازد. برای محاسبه امتیاز کل پرسش‌نامه، نمره همه گویه‌های پرسش‌نامه باهم جمع می‌شود. حداقل و حداکثر امتیاز این پرسش‌نامه به ترتیب 12 و 84 می‌باشد. هر چه امتیاز حاصل شده از این پرسش‌نامه بیشتر باشد، نشان‌دهنده میزان بیشتر پذیرش خیانت و نگرش مثبت به خیانت خواهد بود و بالعکس. آلفای کرونباخ در بین 383 نفر از مردان و زنان مجرد و متاهل ساکن شهرهای علی‌آباد و بهشهر که به صورت تصادفی انتخاب شدند، 0/84 بدست آمده است. ضریب بازآزمایی حاصل از اجرای این آزمون نیز 0/87 بدست آمد (خلیلی، بهمنی، خانجانی و واحدی، 2021).

ج) کمال‌گرایی هیل: پرسش‌نامه کمال‌گرایی توسط هیل و همکارانش (2004) طراحی و اعتباریابی شده است، این پرسش‌نامه شامل 58 گویه بسته پاسخ بر اساس طیف پنج‌درجه‌ای لیکرت می‌باشد، این پرسش‌نامه شش بعد حساسیت بین فردی، تلاش برای عالی بودن، نظم و سازمان‌دهی، ادراک فشار از سوی والدین، هدفمندی و استانداردهای بالا برای دیگران را مورد سنجش قرار می‌دهد، نسخه فارسی این پرسش‌نامه توسط هومن و سمائی در سال 1389 در نمونه ایرانی اعتباریابی، رواسازی و هنجاریابی شد (عباسی و خیرا...پور، 2019).

جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها ابتدا به منظور توصیف داده‌های مطالعه، شاخص‌های توصیفی مانند میانگین، انحراف معیار و IQR محاسبه شد. سپس میزان همبستگی هر کدام از سطوح متغیرهای مورد مطالعه با استفاده از روش ضریب همبستگی پیرسون برآورد و معناداری آن‌ها توسط آزمون دو دامنه t-student بررسی گردید. برآورد فاصله‌ای ضرایب نیز با استفاده از روش بوت استراب

1. Sistanipour

(Bootstrap) با سطح معناداری 5 درصد محاسبه گردید. در گام بعدی به منظور بررسی اثر علیتی مستقیم و غیرمستقیم هوش اخلاقی و رابطه فرا زناشویی با کمال‌گرایی از روش تحلیل مسیر (Path Analysis) استفاده شد. بدین منظور آنالیز میانجی (Mediation process analysis) با استفاده از روش بوت استراپ، اثر مستقیم و غیرمستقیم هوش اخلاقی و رابطه فرا زناشویی از طریق متغیر میانجی کمال‌گرایی برآورد گردید. آنالیز در نرم‌افزار SPSS Macro ورژن 25 و Pls3 انجام شد. استفاده از Pls به این دلیل بود که؛ حداقل مربعات جزئی، یک روش ناپارامتریک است و به حجم نمونه حساسیت کمتری دارد و نیازی به نرمال بودن داده‌ها ندارد.

یافته‌ها

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها این بخش را به دو قسمت توصیفی و استنباطی تقسیم می‌کنیم. در بخش ابتدایی شاخص‌های توصیفی متغیرهای اصلی پژوهش بیان و بررسی می‌شود. در بخش استنباطی با استفاده از روش‌های آماری مانند ضریب همبستگی پیرسون و معادلات ساختاری به بررسی فرضیه‌های تحقیق پرداخته می‌شود. تعداد نمونه‌های تحقیق برابر 100 نفر بوده است.

جدول 1. جدول توزیع فراوانی تحصیلات، شغل و تعداد فرزند پاسخگویان

متغیر	گروه	فراوانی	درصد فراوانی	درصد تجمعی
تحصیلات	دیپلم	12	12	12
	کاردانی	26	26	38
	کارشناسی	44	44	82
شغل	ارشد و بالاتر	18	18	100
	آزاد	51	51	51
	دولتی	44	44	95
تعداد فرزند	بیکار	5	5	100
	بدون فرزند	21	21	21
	یک فرزند	35	35	56
	دو فرزند	34	34	90
	سه یا بیشتر	10	10	100

جدول فوق توزیع فراوانی تحصیلات، شغل و تعداد فرزندان پاسخگویان را در پژوهش حاضر نشان می‌دهد. همانطور که مشاهده می‌شود در بخش تحصیلات بیشترین فراوانی مربوط به افراد دارای مدرک کارشناسی است. در بخش شغل، شغل آزاد بیشترین فراوانی را دارد و در بخش تعداد فرزند بیشترین فراوانی مربوطه به افراد تک فرزندی است.

جدول 2. شاخص‌های توصیفی و بررسی نرمال بودن متغیرهای اصلی پژوهش

متغیر	زیر مقیاس	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف استاندارد	آماره K-S	معناداری
هوش اخلاقی	درستکاری	7	30	24/54	3/937	0/061	0/200
	مسئولیت پذیری	6	30	25/28	3/635	0/075	0/189
	گذشت	4	20	15/36	2/876	0/080	0/112
	دلسوزی	7	20	16/22	2/439	0/078	0/126
	نمره کل هوش اخلاقی	24	99	81/40	10/737	0/065	0/200
کمال‌گرایی	حساسیت بین فردی	29	94	65/28	13/440	0/060	0/200
	تلاش برای عالی بودن	20	35	27/65	4/029	0/082	0/075
	نظم و سازماندهی	14	35	27/74	4/762	0/071	0/200
	ادراک فشار از سوی والدین	11	35	21/99	4/953	0/074	0/198
	هدفمندی	23	40	31/05	4/482	0/086	0/064
	استانداردهای بالا برای دیگران	17	40	29/03	5/151	0/077	0/154
	نمره کل کمال‌گرایی	140	271	202/74	29/544	0/067	0/200
	نگرش به روابط فرا زناشویی	12	67	22/60	9/656	0/072	0/200

جدول 2 شاخص‌های توصیفی و بررسی نرمال بودن متغیرهای اصلی پژوهش را نشان می‌دهد. مشاهده می‌شود میانگین و انحراف استاندارد متغیر هوش اخلاقی به ترتیب برابر $81/40$ و $10/737$ ، میانگین و انحراف استاندارد متغیر هوش کمال‌گرایی به ترتیب برابر $202/74$ و $29/544$ و میانگین و انحراف استاندارد متغیر نگرش به روابط فرازناشویی به ترتیب برابر $22/60$ و $9/656$ می‌باشد. همچنین مشاهده می‌شود مقادیر آماره کولموگروف-اسمیرنوف برای همه متغیرهای اصلی پژوهش کم بوده و مقادیر معناداری نظیر هر کدام بیشتر از مقدار $0/050$ بوده و این یعنی داده‌های هر متغیر در سطح اطمینان 95 درصد دارای توزیع نرمال می‌باشند.

برای سنجش روایی ابزار تحقیق از روش روایی همگرایی استفاده شد. روایی همگرا عبارتست از همبستگی نسبتاً قوی میان سوال مربوط به یک بعد با همان بعد. برای این منظور همبستگی میان خرده مقیاس‌های هوش اخلاقی با نگرش به روابط فرازناشویی در جدول 1 آورده شده است:

جدول 3. ضرایب همبستگی بین نگرش به روابط فرازناشویی با خرده مقیاس‌های هوش اخلاقی

دلسوزی	گذشت	مسئولیت پذیری	درستکاری		
-0/192	-0/269	-0/326	-0/298	ضریب همبستگی	نگرش به روابط فرازناشویی
0/055	0/007	0/001	0/003	معناداری	

در جدول فوق ضرایب همبستگی بین نگرش به روابط فرازناشویی با خرده مقیاس‌های هوش اخلاقی نشان داده شده است. می‌توان مشاهده نمود که ضریب همبستگی بین خرده مقیاس‌های درستکاری، مسئولیت‌پذیری، گذشت و دلسوزی با نگرش به روابط فرازناشویی به ترتیب برابر $-0/298$ ، $-0/326$ ، $-0/269$ و $-0/192$ بوده است که برای سه خرده مقیاس اول در سطح $0/05$ معنادار هستند. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت بین خرده مقیاس‌های هوش اخلاقی با متغیر نگرش به روابط فرازناشویی رابطه معکوس و معناداری وجود دارد.

جدول 4. ضرایب همبستگی بین نگرش به روابط فرازناشویی با ابعاد کمال‌گرایی

استانداردهای بالا	هدفمندی	ادراک فشار از سوی والدین	ادراک فشار از سوی والدین	نظم و سازماندهی	تلاش برای عالی بودن	حساسیت بین تلاش برای عالی بودن	فردی		
0/271	0/257	0/223	0/215	0/251	0/341	ضریب همبستگی	نگرش به روابط فرازناشویی		
0/006	0/010	0/026	0/032	0/012	0/001	معناداری			

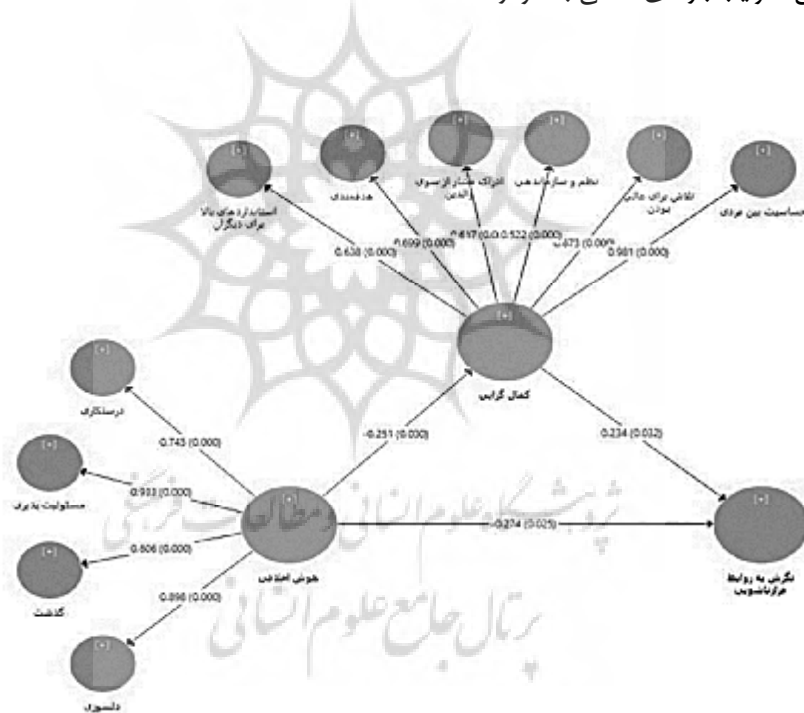
در جدول فوق ضرایب همبستگی بین نگرش به روابط فرازناشویی با خرده مقیاس‌های کمال‌گرایی نشان داده شده است. می‌توان مشاهده نمود که ضریب همبستگی بین خرده مقیاس‌های حساسیت بین فردی، تلاش برای عالی بودن، نظم و سازماندهی، ادراک فشار از سوی والدین، هدفمندی و استانداردهای بالا برای دیگران با نگرش به روابط فرازناشویی به ترتیب برابر $0/341$ ، $0/251$ ، $0/215$ ، $0/223$ ، $0/257$ و $0/271$ بوده است و در سطح $0/05$ معنادار هستند. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت بین خرده مقیاس‌های کمال‌گرایی با متغیر نگرش به روابط فرازناشویی رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد.

جدول 5. ضرایب همبستگی بین متغیرهای اصلی پژوهش

هوش اخلاقی	نگرش به روابط فراشناختی	
	-0/335**	هوش اخلاقی
-0/334**	0/347**	کمال‌گرایی
** معناداری در سطح 0/05		

می‌توان مشاهده نمود که ضریب همبستگی بین هوش اخلاقی و کمال‌گرایی با نگرش به روابط فراشناختی به ترتیب برابر $-0/335$ و $0/347$ بوده و در سطح $0/05$ معنادار هستند و با توجه به اینکه کمتر از $0/35$ قرار دارند لذا شدت آنها کمتر از سطح متوسط است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت بین متغیرهای مستقل با متغیر وابسته پژوهش رابطه معکوس و معناداری وجود دارد. تحلیل مدل معادلات ساختاری

به منظور آزمون فرضیه‌های تحقیق از تحلیل معادلات ساختاری استفاده شده است. شکل زیر روابط ساختاری مدل تحقیق را به صورت همزمان در دو حالت سطح معناداری و ضرایب استاندارد رگرسیونی نشان می‌دهد. همچنین به منظور تخمین برآزش مدل از شاخص‌های مختلفی بهره گرفته شده است. اگر ضرایب بارهای عاملی کمتر از $0/7$ باشد حذف می‌شود. شکل زیر مدل اصلاح شده است که تمامی ضرایب بارهای عاملی بالاتر از $0/7$ است.

تصویر 1. مدل ساختاری نهایی بر اساس مدل مفهومی با مقادیر AVE

برای بررسی کفایت مدل از سه معیار پایایی آلفای کرونباخ، روایی همگرا و پایایی ترکیبی استفاده می‌شود. در بخش پایایی در سطح معرف و متغیر مکنون بررسی می‌شود. پایایی معرف از طریق سنجش بارهای عاملی و پایایی متغیرهای مکنون از طریق پایایی ترکیبی بررسی می‌شود. پایایی در سطح معرف، توان دوم بارهای عاملی گوینده است که حداقل باید $0/5$ باشد و به این معناست که حداقل نصف واریانس شاخص توسط متغیر مکنون تبیین شده است. سه معیار مذکور به تفکیک در جدول زیر گنجانده شده‌اند. نتایج نشان داد که همه معیارها در ناحیه مطلوب قرار گرفته‌اند.

جدول 6. نتایج سه معیار آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و روایی همگرا

متغیر	آلفای کرونباخ ($\alpha > 0.7$)	پایایی ترکیبی ($C.R > 0.7$)	میانگین واریانس استخراجی ($AVE > 0.5$)
ادراک فشار از سوی والدین	0/789	0/845	0/539
استانداردهای بالا برای دیگران	0/772	0/844	0/521
تلاش برای عالی بودن	0/749	0/841	0/553
حساسیت بین فردی	0/917	0/929	0/512
درستکاری	0/703	0/828	0/617
دلسوزی	0/727	0/827	0/550
مسئولیت پذیری	0/817	0/867	0/524
نظم و سازماندهی	0/807	0/865	0/553
نگرش به روابط فرازشویی	0/778	0/851	0/540
هدمندی	0/807	0/865	0/560
هوش اخلاقی	0/876	0/902	0/536
کمال گرایی	0/906	0/922	0/543

با توجه به اینکه مقدار آلفای کرونباخ همه متغیرها بیشتر از 0/7 است بنابراین می‌توان گفت که پایایی مدل تایید می‌شود. همچنین میزان ضرایب پایایی ترکیبی برای هر متغیر بیشتر از 0/7 بوده و در نتیجه پایایی ترکیبی نیز تایید می‌شود. معیار ارزیابی روایی همگرا به معنی میانگین واریانس مشترک بین متغیر مکنون و معرف‌هایش است و حداقل مقدار قابل قبول آن 0/5 است. در این مدل روایی همگرایی متغیرهای هوش اخلاقی، کمال گرایی و نگرش به روابط فرازشویی به ترتیب برابر 0/543، 0/540 و 0/540 بوده که همگی در سطح مناسب و قابل قبول است.

نتایج فرضیه‌های مدل

نتایج حاکی از آن است که ضریب معناداری سه مسیر میان متغیرهای هوش اخلاقی، کمال گرایی و نگرش به روابط فرازشویی (به ترتیب 2/619، 2/582 و 2/299) از 1/96 بیشترند که این مطلب نشان دهنده این امر است که تاثیر هوش اخلاقی بر کمال گرایی و همچنین تاثیر غیرمستقیم هوش اخلاقی بر نگرش به روابط فرازشویی از طریق متغیر میانجی کمال گرایی، در سطح اطمینان 0/95 معنادار بوده و باعث تایید هر 4 چهار فرضیه پژوهش می‌شود. جدول زیر نتایج فرضیه‌ها را نشان می‌دهد:

جدول 7. نتایج کلی فرضیات پژوهش

فرضیه	آماره T	سطح معناداری	نتیجه
هوش اخلاقی بر کمال گرایی تاثیر منفی معنادار دارد.	2/619	0/030	تایید
کمال گرایی بر نگرش به روابط فرازشویی تاثیر مثبت معنادار دارد.	2/582	0/032	تایید
هوش اخلاقی بر نگرش به روابط فرازشویی تاثیر منفی معنادار دارد.	2/299	0/025	تایید
بین هوش اخلاقی و نگرش به روابط فرازشویی با نقش واسطه‌ای کمال گرایی رابطه معناداری وجود دارد.			با توجه به اینکه مسیر هوش اخلاقی به کمال گرایی و کمال گرایی به گرایش به روابط فرازشویی معنادار است، پس این فرضیه نیز تایید می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

مطالعه حاضر با هدف تعیین رابطه هوش اخلاقی و نگرش به رابطه فرازنشویی با میانجی‌گری کمال‌گرایی در مردان متأهل صورت گرفت. مهم‌ترین نهادی که تعیین‌کننده روند رشد شخصی و اجتماعی افراد می‌باشد؛ خانواده است که به نوبه خود محیط عاطفی لازم را نیز فراهم می‌کند. از این رو حفظ و تداوم آن از اهمیت زیادی برخوردار است (جیو و چن¹، 2016). از مواردی که این نهاد مهم را دچار فروپاشی می‌کند گام نهادن زوجین در روابط فرازنشویی می‌باشد (امارزو²، میلر، اسپالتز و تیمرمان، 2012). روابط فرازنشویی آشفتگی‌های زیادی را برای خانواده به وجود می‌آورد (آبادی، سپهری، صالحی و بیگدلی، 2018؛ شاکلفورد³، لیبیلنک و دراس، 2000). چنانچه در خانواده‌ای روابط فرازنشویی روی دهد، بیش از همه، همسری که مورد بی‌وفایی واقع شده، آسیب می‌بیند و این امر موجب اختلال در سلامت روان و از دست دادن تعادل عاطفی و رفتاری وی می‌شود (گیس⁴، زایتس و هیس، 2010؛ جنیفر⁵، رایت و نوگوچی، 2019). شیوع روابط فرازنشویی و خیانت در مردان نسبت به زنان بیشتر است (جنیفر، 2009).

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که بین هوش اخلاقی با نگرش به روابط فرازنشویی در مردان متأهل با میانجی‌گری کمال‌گرایی رابطه معنادار منفی وجود دارد. از طرفی یکی دیگر از نتایج این مطالعه این موضوع بود که بین هوش اخلاقی با نگرش به روابط فرازنشویی در مردان متأهل رابطه معنادار منفی وجود دارد. که بر اساس نتایج مذکور می‌توان گفت بین هوش اخلاقی و نگرش به روابط فرازنشویی با و بدون میانجی‌گری کمال‌گرایی رابطه معکوس وجود دارد. در واقع در هر صورت افراد دارای هوش اخلاقی بالاتر؛ نگرش منفی‌تری نسبت به روابط فرازنشویی دارند و برعکس. کمال‌جو و همکاران (2017) نیز در مطالعه خود به بررسی ارتباط هوش اخلاقی و نگرش به روابط فرازنشویی با میانجی‌گری جنسیت در افراد متأهل پرداختند و نتایج آن‌ها نشان داد که بین هوش اخلاقی و نگرش به این روابط ارتباطی معنادار و منفی وجود دارد (کمال‌جو، نریمانی، آتاوخت و عبدالقاسمی، 2017). زارعی (2020) نیز در مطالعه خود ارتباط هوش اخلاقی و تعهد زنشویی را برآورد کردند و نشان دادند که بین هوش اخلاقی و تعهد زنشویی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و هوش اخلاقی بر تعهد زنشویی اثر مثبت مستقیم دارد (زارعی، 2020). قزوینی و همکاران (2015) نیز در مطالعه خود ارتباط هوش اخلاقی و رضایت زنشویی همچنین عدم تعهد را بررسی نمودند و نتایج حکایت از ارتباط مثبت و معنی بین هوش اخلاقی و رضایت زنشویی همچنین ارتباطی منفی و معنادار با بی‌تعهدی نسبت به همسر دارد (قزوینی و منصور، 2015). بر این اساس شاید بتوان گفت چون تعهد با روابط فرازنشویی ارتباط معکوس دارد همسویی نتایج این پژوهش با پژوهش حاضر قابل پذیرش است. همائی (2019) نیز در مطالعه‌ای رابطه هوش اخلاقی و رضایت زنشویی را در پرستاران بررسی نمود و نشان داد که بین این دو مولفه ارتباط معنادار و مثبتی وجود دارد (همائی، 2019). نتایج پژوهش‌های سنیدر⁶ (2008) و اشمیت⁷ و همکاران (2010) نیز نشان داد که مردان دارای رضایت بالاتر از زندگی زنشویی خود، کمتر درگیر رابطه فرازنشویی می‌شوند (اشمیت، گرین و پروتی، 2016؛ سیندر، باوکم و گوردون، 2008). بر اساس جستجوهای صورت گرفته توسط پژوهشگران اندک مطالعات برون‌مرزی یافت می‌شود که به طور مستقیم ارتباط بین هوش اخلاقی و روابط فرازنشویی را ارزیابی کرده باشند هرچند که این مطالعات در داخل کشور تا حدودی مورد توجه قرار گرفته است اما به طور کلی نتایج مطالعات مذکور و بسیاری دیگر از مطالعات بر وجود رابطه بین این دو مولفه صحه می‌گذارند و با مطالعه

1. Guo & Chen
2. Omarzu
3. Shackelford
4. Gips
5. Jeanfreau
6. Snyder
7. Schmidt

حاضر همخوانی دارند (اصغری و قاسمی، 2014؛ همایی، 2019؛ جهرمی، پایان و بزرگی، 2017؛ نریمان، آقایی و فرهادی، 2019). در تبیین این نتایج می‌توان گفت بسیاری از اعمال و رفتار انسان‌ها از اصول و ارزش‌های اخلاقی ریشه می‌گیرد و از آن متأثر می‌شود (فلیت¹ و هارمن، 2013). توجه به اصول اخلاقی در پذیرش تفاوت‌ها و توجه به ارزش‌های گوناگون قابل توجه است (یعقوبی، فتحی و محمدزاده، 2018). هوش اخلاقی نیز، اولین بار توسط لنینک و کیل مطرح شد و به معنای عمل کردن مبتنی بر اصول، ارزش‌ها و باورها، راستگویی، مسؤولیت‌پذیری توانایی قبول اشتباهات، درستکاری، دلسوزی و... است (لنینک² و کیل، 2007، 2011). بر این اساس فردی که از مولفه درستکاری بهره می‌برد رفتار و اعمال او مطابق با اصول اخلاقی است و در چارچوب باورها و اصول اخلاقی گام می‌گذارد. در مولفه مسؤولیت‌پذیری، فرد نتایج احتمالی اعمال خویش را قبول کرده و براساس آن عمل می‌کند و فردی که مولفه دلسوزی هوش اخلاقی را دارا باشد سبب احترام، توجه و مراقبت فرد از دیگران می‌شود (کوک و فیتزپاتریک³، 2013). بر این اساس شاید بتوان گفت که برخورداری افراد از هوش اخلاقی مطلوب می‌تواند موجب توجه مردان متأهل به مسؤولیت‌پذیری و درستکاری گردد و نگرش و روابط آن‌ها را بر اساس معیارهایی که جز هنجارهای موجود هستند قرار دهد (چانگ⁴، چو، لیو و تو، 2016). از دیگر نتایج این مطالعه می‌توان به این موضوع اشاره کرد که بین هوش اخلاقی و کمال‌گرایی در واحدهای پژوهش رابطه معنادار منفی وجود داشت در واقع مردان متأهل هرچه در میزان هوش اخلاقی سطح بالاتری داشته باشد میزان کمال‌گرایی کمتر است. انگیزه کمال و تأثیر آن بر رفتار، در طول تاریخ به صورت گسترده‌ای توسط روان‌شناسان، به ویژه نظریه پردازان روان تحلیل‌گر مورد بحث قرار گرفته و تفاوت‌های فردی زیادی در کمال‌گرایی وجود دارد، مهم‌ترین مشخصه‌های کمال‌گرایی داشتن اهداف بلندپروازانه، جاه طلبانه، غیرقابل وصول و تلاش افراطی برای رسیدن به این اهداف است (وانگ⁵، چن، ژانگ، لین، سون، وانگ و لو، 2022). انسان به طور طبیعی خواستار کمال است و تمایل به کمال‌گرایی در ذات خود هیچ مشکلی ندارد اما کمال‌گرایی هم می‌تواند جنبه مثبت داشته باشد و هم جنبه منفی، ایراد آنجاست که مقوله کمال‌گرایی به صورت نابه‌هنجاری درآید، چرا که ابعاد ناسالم کمال‌گرایی با کمبود اعتمادبه‌نفس، روان‌رنجوری و آسیب‌های زیادی در ارتباط است (آشبی و گنیلکا⁶، 2017). احمد خسروی و همکاران (2020) نیز در پژوهشی نقش میانجی‌گری هوش اخلاقی در رابطه کمال‌گرایی و امید به زندگی مدیران دانشگاه را بررسی نموده و به این نتیجه رسیده‌اند که کمال‌گرایی با هوش اخلاقی ارتباط دارد (خسروی، حسین‌زاده، شجاعی و صادقی، 2020). قطب و خالقی‌پور (2020) نیز نشان داد که کمال‌گرایی در صورتی که جنبه مثبت آن را در نظر گرفت می‌تواند پیش‌بینی‌کننده مولفه‌های اخلاقی باشد (قطب و خالقی‌پور، 2020). یانگ⁷ و همکاران (2014) نیز در مطالعه خود به این نکته اشاره کردند که افراد دارای جنبه‌های مثبت کمال‌گرایی، بیشتر به ارزش‌های اخلاقی توجه کرده و می‌تواند به توضیح تفاوت‌های فردی در ارزش‌ها، فضایل و قضاوت‌های اخلاقی کمک کند (یانگ و استوبر⁸، وانگ، 2015). استوبر⁹ و همکاران نیز (2015) در مطالعه خود تکرار نتایج مطالعه یانگ را ذکر کردند و بر همبستگی بین کمال‌گرایی و توجه به ارزش‌های اخلاقی مهر تاییدی نهادند (یانگ و استوبر، 2016). در تبیین این نتایج شاید بتوان گفت با توجه به اینکه رفتارهای کمال‌گرایانه مثبت به واسطه احساس رضایتمندی از پیشرفت، تحسین و تمجید؛ تقویت و به سمت دستیابی به موفقیت جهت‌دهی می‌شود (بورمن¹⁰، کومارگو، همل و نادر، 2014). از طرفی کمال‌گرایی منفی با پیامدهای آسیب‌شناختی نظیر عزت نفس پایین،

1. Flite
2. Lennick
3. Quek & Fitzpatrick
4. Chang
5. Wang
6. Ashby & Gnilka
7. Yang
8. Stoeber & Yang
9. Stoeber
10. Burnam

اضطراب و تعلل، باورهای غیرمنطقی، خود انتقادگری، احساس گناه و نشانگان افسردگی مرتبط است (استوبر و کور، 2017). از طرفی هوش اخلاقی در برگیرنده نوعی سازگاری و رفتار حل مسأله است که بالاترین سطوح رشد را در حیطه‌های مختلف شناختی، هیجانی و بین فردی شامل می‌شود. در نتیجه افرادی با هوش اخلاقی بالا کارهایشان را با اصول اخلاقی پیوند می‌زنند و چارچوبی را برای عملکرد صحیح رفتارشان بوجود می‌آورند ولی اگر کمال‌گرایی به سطح افراطی رسیده باشد میل به استانداردهای بالا برای خود و دیگران در این افراد می‌تواند منجر به متعهد نبودن به چارچوب‌ها شود که یکی از آنها روابط زنشویی می‌باشد (کولز¹، 1998؛ ناروز²، 2010).

آخرین فرضیه این مطالعه به این موضوع پرداخت که آیا بین کمال‌گرایی با نگرش به روابط فرازنشویی در مردان متأهل رابطه معنادار مثبت وجود دارد که نتایج تایید کننده این فرضیه بود. یارمحمدی و همکاران (2023) به بررسی ارتباط بین کمال‌گرایی و دلزدگی زنشویی پرداختند و نشان دادند که کمال‌گرایی در زوجین می‌تواند پیش‌بینی کننده دلزدگی و سردی در روابط عاشقانه باشد (یارمحمدی، علیمحمدی، محقق و فرهادی، 2023). مطالعه رایگانی و همکاران (2022) نیز که به بررسی ارتباط رضایت زنشویی و کمال‌گرایی پرداختند حکایت از این موضوع داشت که رضایت زنشویی از کمال‌گرایی تأثیر می‌پذیرد و جنبه‌های مثبت کمال‌گرایی می‌تواند موجب بهبود و تقویت رضایت زنشویی گردد. جنبه مثبت کمال‌گرایی موجب ایجاد احساسات مثبت و کاهش استرس‌های روانی می‌گردد هرچند که کمال‌گرایی منفی با عواطف منفی و فشارهای روانی همراه است (رایگانی، اسازادگان و زینلی، 2022). سلطان زاده نیز (2020) نشان داد که کمال‌گرایی مثبت در افراد با کاهش خیانت زنشویی و به تبعه آن افزایش ثبات و پایداری خانواده ارتباط دارد (سلطان‌زاده، 2021). مطالعه دیمیتروفسکی³ و همکاران (2022) نیز مهر تاییدی بر این ادعا دارد که کمال‌گرایی خودمحور با رضایت زنشویی در زنان ارتباط معنادار و منفی دارد (دیمیتروفسکی، شیف و زانانی، 2002). در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت ناهمخوانی زیاد میان خود واقعی و خود ایده‌آلی که فرد امیدوار است یا آرزو دارد در زندگی زنشویی داشته باشد باعث بوجود آمدن احساس شکست در رابطه می‌شود. این نوع ناهمخوانی می‌تواند احساسات ملال‌آوری ایجاد نماید و باعث می‌گردد فرد به صورت ناهنجار دنبال کمال‌گرایی زوجی سوق پیدا کند. در واقع کمال‌گرایی زوجی عمدتاً به این دلیل است که فرد از روابط زنشویی رضایت کامل نداشته یا به عبارتی بین آنچه که می‌خواهد باشد و آنچه که هست تفاوت وجود دارد (آلزنیا و گیولیانو⁴، 2010؛ نایت و اولری⁵، 2006). ویژگی‌هایی در کمال‌گرایی زوجین نهفته است که می‌تواند نشأت گرفته از فاصله‌های موجود بین رابطه زنشویی واقعی فرد و رابطه زنشویی ایده‌آل آن باشد. در واقع مهمترین مشخصه‌های کمال‌گرایی زوجی داشتن اهداف زنشویی بلند پروازانه، جاه طلبانه، مبهم، غیر قابل وصول و تلاش افراطی برای رسیدن به این اهداف است. نتیجه این مسئله می‌تواند کاهش رضایت افراد از رابطه فعلی و رفتن به دنبال روابط ایده‌آل باشد. جستجوی روابط ایده‌آل در افراد با کمال‌گرایی زوجی می‌تواند یکی از دلایل اصلی گرایش به روابط فرازنشویی باشد.

به طور کلی نتایج مطالعه حاضر نشان داد که تأثیر هوش اخلاقی بر کمال‌گرایی و همچنین تأثیر غیرمستقیم هوش اخلاقی بر نگرش به روابط فرازنشویی از طریق متغیر میانجی کمال‌گرایی معنادار است و ادعان می‌دارد که هرچه هوش اخلاقی بیشتر باشد کمال‌گرایی کمتر است از طرفی در این صورت نگرش به روابط فرازنشویی کمتر و میل به این روابط کاهش پیدا می‌کند. از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به محدود بودن نمونه مورد بررسی از مردان متأهل اشاره کرد که این تعداد نمی‌تواند به اندازه کافی و مناسب جهت تعمیم نتایج باشد و باید با احتیاط این کار را انجام دهیم. از دیگر محدودیت‌های مطالعه حاضر می‌توان به روش نمونه‌گیری در دسترس و عدم استفاده از روش نمونه‌گیری کاملاً تصادفی اشاره کرد که به علت محدودیت در

1. Coles
2. Narvaez
3. Dimitrovsky
4. Alesina & Giuliano
5. Knight & O'Leary

امکانات و دشواری در اجرای پژوهش در ابعاد گسترده‌تر نام برد. از این رو پیشنهاد می‌شود در مطالعات آتی جامعه گسترده‌تری از این افراد بررسی شده و نمونه‌گیری به صورت تصادفی باشد ضمناً اگر هر دو زوج در مطالعه شرکت نمایند شاید نتایج مطلوب‌تر باشد.

تعارض منافع

نویسندگان این مطالعه اعلام می‌دارند که هیچگونه تضاد منافی ندارند.

تقدیر و تشکر

نویسندگان بر خود می‌دانند که صمیمانه از تمام کسانی که در این مطالعه شرکت نموده و یاری‌گر این مسیر بوده‌اند، تقدیر و تشکر به عمل آورند.

منابع

- اصغری، ف.، قاسمی جوینه، ر. (2014). بررسی رابطه بین هوش اخلاقی و گرایش‌های مذهبی با رضایت زناشویی در معلمان متأهل. مشاوره و روان‌درمانی خانواده، 14(1)، 65-85. https://fcp.uok.ac.ir/article_9650_11539b75a8e6bf3e17af3b93eb08a440.pdf
- اله، ب. ع. (2022). طلاق و شرایط صحت آن در قرآن و قانون مدنی.
- انتظارخیر، ن.، علیوندی وفا، م.، حسینی نسب، س. (2022). طلاق عاطفی و طرحواره‌های هیجانی در زوجین دارای تجربه طلاق عاطفی: نقش واسطه‌ای هوش هیجانی. خانواده درمانی کاربردی، 3(2)، 361-377. <https://doi.org/10.22034/aftj.2022.3287>
- آبادی، خ.، شاملو، س.، فردی، ص.، بیگدلی، الله، ا. (2018). مدل ساختاری کارکردهای اجرایی و روابط فرازناشویی با بررسی نقش میانجی خودکنترلی. فصلنامه روان‌شناسی شناختی، 6(1)، 41-50.
- کمال‌جو، ک.، نریمانی، محمد، عطادوخت، ابوالقاسمی، عباس. (2017). پیش‌بینی روابط فرازناشویی بر اساس هوش معنوی، هوش اخلاقی، رضایت زناشویی و استفاده از شبکه‌های مجازی اجتماعی با نقش تعدیل‌کنندگی جنسیت. مشاوره و روان‌درمانی خانواده، 26(2)، 39-67.
- جهرمی، ب.، ثمین، پایان، دشت‌بزرگی. (2017). پیش‌بینی تمایل به روابط فرازناشویی در میان پرستاران بر اساس هوش اخلاقی و برخی عوامل زمینه‌ساز. مجله اخلاق پزشکی، 11(41)، 57-67.
- خسروی، احمد، س.، زاده، ح.، شجاعی، صادقی، جمال. (2020). نقش میانجی‌گری هوش اخلاقی در رابطه کمال‌گرایی و امید به زندگی مدیران دانشگاه. فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، 14، 162-169.
- خلیلی، بهمنی، خانجانی، سعید، م.، واحدی. (2021). رابطه بین نگرش به روابط فرازناشویی با احساس کهنتری، منبع کنترل و عمل به باورهای مذهبی در همسران مردان دارای اعتیاد. فصلنامه سنجش و پژوهش در مشاوره کاربردی، 3(2)، 28-37.
- رایگانی، زادگان، ع.، زینالی. (2022). روابط ساختاری کمال‌گرایی با رضایت زناشویی: نقش واسطه‌ای انعطاف‌پذیری روان‌شناختی و باورهای فراشناختی. نشریه علمی رویش روان‌شناسی، 11(7)، 67-78.
- زاده، ع. (2018). ارتباط هوش اخلاقی و هوش هیجانی با رفتار اخلاقی. فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، 13(2)، 167-175.
- زارعی، سلمان. (2020). رابطه هوش اخلاقی و هوش معنوی با تعهد زناشویی زنان: نقش واسطه‌ای صمیمیت زناشویی. نشریه علمی رویش روان‌شناسی، 9(7)، 45-54.
- سلطان‌زاده رضامحله، م. (2021). پیش‌بینی نگرش به خیانت زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی و کمال‌گرایی. نشریه روان‌شناسی نوین، 1(1)، 51-64. <https://doi.org/10.22034/jmp.1999.129775>

- شمسی، اله، و، همتی، محمد، عنایت، حلیمه. (2022). مرور نظام‌مند مطالعات تعارض کار-خانواده در ایران. دو فصلنامه جامعه‌شناسی نهاد‌های اجتماعی، 9(19)، 59-84.
- عباسی، پور، خ. (2019). پیش‌بینی استرس شغلی براساس ابعاد شخصیتی و کمال‌گرایی در مربیان ورزش شهر تهران. جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، 5(1)، 1-11.
- قطب، پور، خ. (2020). رابطه کمال‌گرایی، هوش عاطفی و تفکر مثبت با ارزش‌های اخلاقی در دانشجویان. فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، 15، 141-145.
- گل‌محمدیان، بهروزی، یاسمی‌نژاد. (2015). هوش اخلاقی، ماهیت و ضرورت آن. اخلاق پزشکی، 33(9)، 121-142.
- نریمان، آقایی، فرهادی. (2019). مقایسه هوش اخلاقی و سبک‌های دل‌بستگی در متأهلین با و بدون روابط فرازناشویی. آسیب‌شناسی، مشاوره و غنی‌سازی خانواده، 4(2)، 107-122.
- نصیری، ز، هنرپروران، ن، جوادزاده شهشهانی، ف، سامانی، س. (2022). شناسایی عوامل زمینه‌ایی و آشکارساز در خیانت زناشویی: یک مطالعه کیفی. خانواده درمانی کاربردی، 3(1)، 110-135. <https://doi.org/10.22034/aftj.2.022.305871.1208>
- واصل، ی، مسیب، محمدی، ع، محقق، فرهادی، مهران. (2023). پیش‌بینی دلزدگی زناشویی مبتنی بر خودمحقق‌بینی و کمال‌گرایی روابط عاشقانه. فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی، 14(54)، 169-194.
- همائی، رضوان. (2019). رابطه دل‌بستگی به خدا، هوش اخلاقی و تمایز یافتگی خود با رضایت زناشویی در پرستاران. مجله سلامت و مراقبت، 20(4)، 270-279.
- یعقوبی، فتحی، فتانه، محمدزاده، سروره. (2018). فرا تحلیل مطالعات هوش اخلاقی. مجله مطالعات روان‌شناسی تربیتی، 15(32)، 247-270.
- معینی‌کیا، م، طوسی، د، جاویدپور، م. (2021). الگویابی رابطه بین هوش اخلاقی با بهزیستی روان‌شناختی: نقش واسطه‌ای نگرش مذهبی و استدلال اخلاقی. پژوهش در دین و سلامت، 8(2)، 72-88.
- یارمحمدی واصل، م، علی محمدی، س، محقق، ح، فرهادی، م. (2023). پیش‌بینی دلزدگی زناشویی مبتنی بر خودمحقق‌بینی و کمال‌گرایی روابط عاشقانه. فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی، 14(54)، 169-194. <https://doi.org/10.22054/qccpc.2023.69628.2995>
- Alesina, A., & Giuliano, P. (2010). The power of the family. *Journal of Economic Growth*, 15(2), 93-125. <https://doi.org/10.1007/s10887-010-9052-z>
- Ashby, J. S., & Gnilka, P. B. (2017). Multidimensional perfectionism and perceived stress: Group differences and test of a coping mediation model. *Personality and Individual Differences*, 119, 106-111.
- Atkins, D. C., Baucom, D. H., & Jacobson, N. S. (2001). Understanding infidelity: correlates in a national random sample. *Journal of family psychology*, 15(4), 735.
- Auersperg, F., Vlasak, T., Ponocny, I., & Barth, A. (2019). Long-term effects of parental divorce on mental health – A meta-analysis. *Journal of Psychiatric Research*, 119, 107-115.
- Bloch, L., Haase, C. M., & Levenson, R. W. (2014). Emotion regulation predicts marital satisfaction: More than a wives' tale. *Emotion*, 14(1), 130.
- Brewer, G., Hunt, D., James, G., & Abell, L. (2015). Dark Triad traits, infidelity and romantic revenge. *Personality and Individual Differences*, 83, 122-127.
- Barkhordari, E. (2022). Divorce and its Conditions of Validity in Qur'an and Civil Law.
- Burnam, A., Komaraju, M., Hamel, R., & Nadler, D. R. (2014). Do adaptive perfectionism and self-determined motivation reduce academic procrastination? *Learning and individual differences*, 36, 165-172.
- Chang, H.-T., Chou, Y.-J., Liou, J.-W., & Tu, Y.-T. (2016). The effects of perfectionism on innovative behavior and job burnout: Team workplace friendship as a moderator. *Personality and Individual Differences*, 96, 260-265.
- Chan, K. W. C. (2023). The Relevance and Benefits of Moral Intelligence to Servant Leadership. *Servant Leadership: Theory & Practice*, 10(1), 3.

- Coles, R. (1998). *The moral intelligence of children*. A&C Black.
- Dimitrovsky, L., Levy-Shiff, R., & Schattner-Zanany, I. (2002). Dimensions of depression and perfectionism in pregnant and nonpregnant women: Their levels and interrelationships and their relationship to marital satisfaction. *The Journal of psychology*, 136(6), 631-646.
- Flite, C. A., & Harman, L. B. (2013). Code of ethics: principles for ethical leadership. *Perspectives in Health Information Management/AHIMA*, American Health Information Management Association, 10(Winter).
- Frisco, M. L., Wenger, M. R., & Kreager, D. A. (2017). Extradyadic sex and union dissolution among young adults in opposite-sex married and cohabiting unions. *Social Science Research*, 62, 291-304.
- Ghazvini, M., & Mansoor, L. (2015). The comparison of marital satisfaction and moral intelligence and its relationship with immoral commitment in men. *Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat*, 1(4), 4-11.
- Gips, H., Zaitsev, K., & Hiss, J. (2010). Sudden cardiac death of a woman during extramarital sex: A case report and review of the literature. *Journal of Forensic and Legal Medicine*, 17(4), 186-187.
- Golzari Moghadam, N., & Reza Balaghat, S. (2016). The investigation of the relationship between religious orientation and moral intelligence and marital commitment of married students in University of Sistan and Baluchestan Province. *European Online Journal of Natural and Social Sciences: Proceedings*, 4(1 (s)), pp. 1692-1704.
- Greeley, A. (1994). Marital infidelity. *Society*, 31(4), 9-13.
- Guo, Y., & Chen, X. (2016). Relationship among satisfaction with Life, Family Care Degree, Psychological Dependency and Subjective Bias of Senior High School Student. *Psychology*, 7(3), 418-425.
- Hall, J. H., & Fincham, F. D. (2009). Psychological distress: Precursor or consequence of dating infidelity? *Personality and Social Psychology Bulletin*, 35(2), 143-159.
- Hamachek, D. E. (1978). Psychodynamics of normal and neurotic perfectionism. *Psychology: A journal of human behavior*.
- Haseli, A., Shariati, M., Nazari, A. M., Keramat, A., & Emamian, M. H. (2019). Infidelity and Its Associated Factors: A Systematic Review. *The Journal of Sexual Medicine*, 16(8), 1155-1169.
- Hogendoorn, B., Leopold, T., & Bol, T. (2020). Divorce and diverging poverty rates: a Risk-and-Vulnerability approach. *Journal of marriage and family*, 82(3), 1089-1109.
- Jackson, J. B., Miller, R. B., Oka, M., & Henry, R. G. (2014). Gender differences in marital satisfaction: A meta-analysis. *Journal of marriage and family*, 76(1), 105-129.
- Jeanfreau, M. M. (2009). *A qualitative study investigating the decision-making process of women's participation in marital infidelity*. Kansas state university.
- Jeanfreau, M. M., Wright, L., & Noguchi, K. (2019). Marital satisfaction and sexting behavior among individuals in relationships. *The family journal*, 27(1), 17-21.
- Knight, D., & O'Leary, M. (2006). Leadership, Ethics and Responsibility to others. *Journal of Business Ethics*, 67(2), 125-137.
- Khampa, D. (2019). Development and standardization of moral intelligence scale. *The International Journal of Indian Psychology*, 7(4), 657-665.
- Lennick, D., & Kiel, F. (2007). *Moral intelligence: Enhancing business performance and leadership success*. Pearson Prentice Hall.
- Lennick, D., & Kiel, F. (2011). *Moral intelligence 2.0: Enhancing business performance and leadership success in turbulent times*. Pearson Prentice Hall.
- Lin, S., & Muenks, K. (2022). Perfectionism profiles among college students: A person-centered approach to motivation, behavior, and emotion. *Contemporary Educational Psychology*, 71, 102110.
- McAllister, P., Henderson, E., Maddock, M., Dowdle, K., Fincham, F. D., & Braithwaite, S. R. (2020). Sanctification and Cheating Among Emerging Adults. *Archives of Sexual Behavior*, 49(4), 1177-1188. <https://doi.org/10.1007/s10508-020-01657-3>
- McAnulty, R. D., & Brineman, J. M. (2007). Infidelity in dating relationships. *Annual review of sex research*, 18(1), 94-114.
- McCarthy, J. R., & Edwards, R. (2010). *Key concepts in family studies*. Sage Publications.

- Mediating Role of Moral Intelligence in the Relationship between Perfectionism and Life Expectancy of Managers. (2020). [Research]. *Ethics in Science and Technology*, 14(0), 162-169. <http://ethicsjournal.ir/article-1-1680-en.html>
- Mosko, J. (2009). Commitment and attachment dimensions. *partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy: Purdue University*.
- Narvaez, D. (2010). The emotional foundations of high moral intelligence. *New directions for child and adolescent development*, 2010(129), 77-94.
- Omarzu, J., Miller, A. N., Schultz, C., & Timmerman, A. (2012). Motivations and emotional consequences related to engaging in extramarital relationships. *International Journal of Sexual Health*, 24(2), 154-162.
- Quek, K. M.-T., & Fitzpatrick, J. (2013). Cultural values, self-disclosure, and conflict tactics as predictors of marital satisfaction among Singaporean husbands and wives. *The family journal*, 21(2), 208-216.
- Puspitasari, R., Budimansyah, D., Sapriya, S., & Rahmat, R. (2022). The Influence of Emotional Intelligence, Moral Intelligence and Intellectual Intelligence on Characters Caring for the Environmental School Students in the Perspective of Civic Education. Annual Civic Education Conference (ACEC 2021),
- Samalpoor Baba Ahmadi1, M., Heidari, A., Asgari, P., & Makvandi, B. (2021). A Proposed Model to Investigate the Impact of Moral Intelligence and Early Maladaptive Schemas on Emotional Divorce Regarding the Mediating Role of Marital Burnout in Women Referring to Psychological Centers, Ahvaz, Iran [Research Article]. *Avicenna Journal of Neuropsychophysiology*, 8(1), 52-58. <https://doi.org/10.32592/ajnpp.2021.8.1.108>
- Schmidt, A. E., Green, M. S., & Prouty, A. M. (2016). Effects of parental infidelity and interparental conflict on relational ethics between adult children and parents: A contextual perspective. *Journal of Family Therapy*, 38(3), 386-408.
- Shackelford, T. K., LeBlanc, G. J., & Drass, E. (2000). Emotional reactions to infidelity. *Cognition & Emotion*, 14(5), 643-659.
- Shrout, M. R., & Weigel, D. J. (2020). Coping with infidelity: The moderating role of self-esteem. *Personality and Individual Differences*, 154, 109631.
- Sistanipour, N., Asghari, E. M. J., Salayani, F., & Moeinizadeh, M. (2021). Investigation of Emotional and Moral Intelligence in physicians.
- Snyder, D. K., Baucom, D. H., & Gordon, K. C. (2008). An integrative approach to treating infidelity. *The family journal*, 16(4), 300-307.
- Stoeber, J., & Corr, P. J. (2017). Perfectionism, personality, and future-directed thinking: Further insights from revised Reinforcement Sensitivity Theory. *Personality and Individual Differences*, 105, 78-83.
- Stoeber, J., & Yang, H. (2016). Moral perfectionism and moral values, virtues, and judgments: Further investigations. *Personality and Individual Differences*, 88, 6-11. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.08.031>
- Thomas, M., & Bigatti, S. (2020). Perfectionism, impostor phenomenon, and mental health in medicine: a literature review. *Int J Med Educ*, 11, 201-213.
- Wang, Y., Chen, J., Zhang, X., Lin, X., Sun, Y., Wang, N., Wang, J., & Luo, F. (2022). The relationship between perfectionism and social anxiety: a moderated mediation model. *International journal of environmental research and public health*, 19(19), 12934.
- Wagner, M. (2020). On increasing divorce risks. *Divorce in Europe: New insights in trends, causes and consequences of relation break-ups*, 37-61.
- Yang, H., Stoeber, J., & Wang, Y. (2015). Moral perfectionism and moral values, virtues, and judgments: A preliminary investigation. *Personality and Individual Differences*, 75, 229-233. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.11.040>